

COVID-19

We hebben het vaak over 'corona', maar officieel heet de ziekte COVID-19. De ziekte wordt veroorzaakt door een nieuw coronavirus (SARS-CoV-2). De klachten kunnen lijken op een verkoudheid. De ziekte kan een ernstige longontsteking veroorzaken, waar soms ook mensen aan overlijden.

Wat is het

COVID-19 is de ziekte die wordt veroorzaakt door een nieuw coronavirus (SARS-CoV-2). De ziekte kan luchtwegklachten en koorts veroorzaken en in ernstige gevallen ademhalingsproblemen. Het virus wordt verspreid door hoesten en niezen. Via kleine druppeltjes komt het zo in de lucht. Als andere mensen die druppeltjes inademen, of bijvoorbeeld via de handen in de mond, neus of ogen krijgen, kunnen zij besmet raken met het virus.

Ziekteverschijnselen

De belangrijkste klachten die vaak voorkomen bij COVID-19 zijn koorts (38 graden of hoger), droge hoest, moeheid, ophoesten slijm en benauwdheid. Soms zijn de klachten zo erg dat je moet worden opgenomen in het ziekenhuis. Bij ongeveer 5% van de patiënten is de ziekte fataal.

De meeste mensen (80%) hebben verkoudheidsklachten zoals een neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, spierpijn lichte hoest en verhoging. Sommige mensen kunnen (tijdelijk) minder ruiken en proeven. Dit komt overigens ook wel voor bij andere verkoudheidsvirussen. Ook heeft een enkele patiënt met COVID-19 last van diarree.

Incubatietijd

De periode tussen het moment dat je besmet raakt en dat je klachten krijgt heet incubatietijd. Als je besmet raakt met het coronavirus duurt het meestal 5 tot 6 dagen voordat je klachten krijgt, maar soms al na 2 dagen of zelfs na 12 dagen (maar nooit na 14 dagen).

Als je klachten hebt die passen bij het nieuwe coronavirus

- **Heb je verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, keelpijn, lichte hoest of verhoging (tot 38 graden Celsius)?**
Blijf thuis. Ziek uit. Doe geen boodschappen en ontvang geen bezoek. Laat anderen boodschappen doen, of laat ze bezorgen, zorg dat een ander de hond uitlaat. Voor huisgenoten zonder klachten gelden de regels die voor iedereen in Nederland gelden. Als je 24 uur lang geen klachten hebt, mag je weer naar buiten. Lees meer in de [informatiebrief 'Ik of mijn huisgenoot is verkouden'](#).
- **Heb je verkoudheidsklachten en koorts (38 graden of hoger) en/of benauwdheid?**
Blijf thuis. Ziek uit. Doe geen boodschappen en ontvang geen bezoek. Heb je huisgenoten, dan mogen zij ook niet naar buiten. Als uitzondering hierop mogen alleen huisgenoten die geen klachten hebben even boodschappen doen. Als iedereen 24 uur geen klachten heeft, mag je weer naar buiten. Lees meer in de [informatiebrief Ik heb koorts met luchtwegklachten en/of benauwdheid](#).

- Voor personen die werken in [cruciale beroepen](#) of [vitale processen](#) kunnen afwijkende regels gelden voor het thuisblijven en werken met lichte klachten. Zij mogen soms wel werken. Overleg hierover zo nodig met je werkgever. Zij blijven pas thuis als zij zelf klachten met koorts en/of benauwdheid hebben. Lees meer in de informatiebrief Ik of mijn huisgenoot is verkouden en de informatiebrief Ik heb koorts met luchtwegklachten en/of benauwdheid. Zie [Rijksoverheid.nl](#).

Wanneer moet ik de huisarts bellen?

Je belt de huisarts als je zieker wordt, of je medische hulp nodig heeft, bijvoorbeeld als je hoge koorts krijgt of moeilijk ademt. Ga niet naar de huisarts of het ziekenhuis toe, maar **bel** de huisarts of huisartsenpost.

Herstel na ziekte

Hoe snel je herstelt, is afhankelijk van de ernst van de klachten en of je verder gezond bent. Het kan per persoon verschillen hoe lang het duurt voordat je hersteld bent. Hierover is nog niet veel bekend. Als je 24 uur geen klachten (koorts, hoesten, verkoudheid) meer hebt, en het is een week nadat je ziek bent geworden kun je in ieder geval geen andere mensen meer besmetten. Mensen die in het ziekenhuis zijn opgenomen, hebben over het algemeen meer tijd nodig om herstellen.

Hoeveel mensen er in Nederland zijn genezen van COVID-19, is op dit moment niet bekend. Er is geen meldingsplicht om door te geven dat mensen zijn genezen van de ziekte. We weten wel hoeveel mensen er van de Intensive Care en uit het ziekenhuis zijn ontslagen. De stichting Nationale Intensive Care Evaluatie (NICE) toont op haar website overzichten over alle Nederlandse IC-patiënten met een COVID-19 infectie in een Nederlandse of Duitse Intensive Care. Bekijk de overzichten van patiënten van de Intensive Care en van de verpleegafdelingen van ziekenhuizen.

Wie zijn extra kwetsbaar

Iedereen kan ernstig ziek worden van het nieuwe coronavirus, maar sommige mensen hebben meer kans op een ernstig beloop van COVID-19. Lees meer hierover bij risicogroepen.

Kinderen hebben minder klachten

Kinderen met COVID-19 hebben minder vaak klachten dan volwassenen, blijkt uit onderzoek van het RIVM. Ook lijkt het dat zij anderen minder vaak besmetten dan volwassenen. Lees meer over kinderen en COVID-19.

Meerdere keren ziek?

Het is niet zeker of iemand een tweede keer COVID-19 kan krijgen. Er is twijfel over of mensen met milde klachten wel voldoende afweer opbouwen tegen het nieuwe coronavirus. Mensen die slechts milde klachten hebben, ontwikkelen minder antistoffen en kunnen mogelijk nog eens besmet raken en/of het virus overdragen. Dat wordt op dit moment onderzocht. Op basis van de laatste inzichten wordt het Nederlandse beleid steeds aangepast.

Behandeling

Er is (nog) geen geregistreerde behandeling tegen COVID-19.

Als je ziek thuis bent, kun je het beste paracetamol nemen. Dit werkt goed tegen pijn en koorts. Andere pijnstillers (NSAID's: ibuprofen, diclofenac of naproxen) hebben meer bijwerkingen. Daarom is paracetamol veiliger. Paracetamol werkt ook beter tegen koorts dan ibuprofen.

Voor ernstig zieke patiënten met COVID-19 die opgenomen zijn in het ziekenhuis zijn er verschillende behandelingen mogelijk. Zie het voorlopige advies [Medicamenteuze behandelopties bij patiënten met COVID-19](#) dat door de [Stichting Werkgroep Antibiotica Beleid \(SWAB\)](#) wordt beheerd. In het ziekenhuis kan ook extra zuurstof toegediend worden bij patiënten die erg benauwd zijn of zelfs beademing op de Intensive Care.

Er lopen op dit moment verschillende klinische onderzoeken naar het effect van verschillende medicijnen:

- **Bloedplasma** van mensen die zijn hersteld van Covid-19. Dat onderzoekt het Erasmus MC Erasmus University Medical Center in Rotterdam momenteel, samen met bloedbank Sanquin en zo'n 15 andere ziekenhuizen. Volgens Zuid-Koreaanse artsen zijn twee ernstig zieke mensen met het nieuwe coronavirus genezen nadat zij bloedplasma van herstelde coronapatiënten toegediend kregen. Dit is mogelijk doordat je vaak beschermende antistoffen in je bloed krijgt als je geneest van een infectie. Mogelijk kunnen we die antistoffen gebruiken als geneesmiddel voor andere patiënten. Het is nog niet zeker hoe effectief deze methode is. De eerste resultaten worden over enkele maanden verwacht.
- **Chloroquine**, een medicijn dat onder andere gebruikt wordt tegen malaria, en **hydroxychloroquine**. Het is niet zeker of deze middelen wel helpen bij de behandeling van COVID-19. Dat lijkt niet of maar beperkt het geval in de onderzoeken die nu verschenen zijn, waarin patiënten dit kregen toegediend. Wel blijkt dat er risico's op ernstige bijwerkingen zijn. Daarom wordt gebruik van chloroquine en hydroxychloroquine ontraden buiten het ziekenhuis en ook in het ziekenhuis kan het niet aan iedere willekeurige COVID-19 patiënt worden toegediend. Toediening kan alleen nog maar via een onderzoek met een duidelijk protocol. Zo kan definitief worden vastgesteld bij welke patiënt en in welk stadium van de ziekte het mogelijk nog wel effect heeft.

Besmetting en preventie

Je kunt het virus overdragen door te hoesten en te niezen. Via kleine druppeltjes komt het zo in de lucht. Als andere mensen die druppeltjes inademen, of bijvoorbeeld via de handen in de mond, neus of ogen krijgen, kunnen zij besmet raken met het virus.

Als je goed afstand van anderen houdt (minimaal 1,5 meter) en regelmatig goed je handen wast, is de kans dat je besmet raakt door de druppeltjes erg klein.

Ook voordat je ziek wordt, kan je het virus al bij je dragen. En vlak voordat je klachten hebt, kun je ook al besmettelijk zijn. Maar hoe meer klachten je hebt, bijvoorbeeld hoesten en/of niezen, hoe meer virus je dus kan verspreiden.

De kans dat je anderen besmet is erg klein als je afstand houdt van anderen, niest en hoest in je elleboog, papieren zakdoekjes gebruikt en thuis blijft als je klachten hebt.

Steeds minder besmettingen

Zonder maatregelen kan een zieke gemiddeld 3 tot 4 anderen mensen. Dit wordt de besmettingsgraad (R0) genoemd. Met maatregelen kun je de besmettingsgraad verlagen. Omdat er in maart maatregelen zijn doorgevoerd, is de besmettingsgraad (R0) nu lager dan 1 geworden. Dat betekent dat een patiënt gemiddeld minder dan één andere persoon besmet.

Maatregelen om verspreiding te voorkomen

Bekijk de basisregels om verspreiding te voorkomen op www.rijksoverheid.nl
Meer weten over de verspreiding? Bekijk dan de speciale pagina over de verspreiding van het nieuwe coronavirus.

Vaccin

Er wordt hard gewerkt aan een inenting tegen het nieuwe coronavirus, in laboratoria in verschillende landen. Toch zal het nog lang duren voordat het vaccin beschikbaar komt. De komende maanden zal dat nog niet beschikbaar zijn. Als er eenmaal een middel is, moet nog getest worden of het geen bijwerkingen veroorzaakt.

Ook wordt onderzocht of bepaalde bestaande vaccins zouden werken tegen coronavirussen:

- **Vaccinatie tegen tuberculose** (het BCG-vaccin). Hiervoor is (nog) geen bewijs. Er wordt binnenkort een onderzoek gestart naar de werkzaamheid van het vaccin tegen COVID-19. Op dit moment is het dus nog niet zinvol om het voor risicogroepen of gezondheidsmedewerkers met het BCG-vaccin te vaccineren.
- **Vaccinatie tegen bof, mazelen en rodehond** (BMR). Er is (nog) geen bewijs dat het BMR-vaccin ook werkt tegen coronavirussen. Er is een onderzoek gepubliceerd dat suggereert dat de antistoffen die opgewekt worden door het BMR-vaccin (vooral tegen de rodehond) mogelijk ook zou werken tegen het nieuwe coronavirus. Deze zogenaamde kruisreagerende antistoffen zijn echter niet aangetoond in het laboratorium. Er is op dit moment onvoldoende bewijs dat een BMR-vaccinatie echt bescherming biedt tegen het nieuwe coronavirus. Daarom is het dus nog niet zinvol om personen, die niet eerder met BMR gevaccineerd zijn, extra te vaccineren.

De griepvaccin beschermt niet tegen het nieuwe coronavirus. Er is geen bewijs dat mensen die de griepvaccin hebben gehad vatbaarder zijn voor het nieuwe coronavirus. Je weerstand vermindert niet na een griepvaccin. Ook is er geen bewijs dat de griepvaccin zelf een grotere kans op COVID-19 geeft. Daarnaast heeft een griepvaccin geen invloed op hoe erg de klachten zijn, als je ziek wordt.

Hoe vaak komt het voor

Op de speciale pagina Ontwikkeling COVID-19 in grafieken vind je het overzicht van onder anderen het aantal gemelde positief geteste patiënten en het aantal in het ziekenhuis opgenomen patiënten.

Veelgestelde vragen